

Βρυξέλλες, 14 Νοεμβρίου 2025
(OR. en)

15226/25

SOC 765
EMPL 502
ECOFIN 1497
ENER 588
ENV 1200
COMPET 1149

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2026: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και συνοχής μέσω συνεκτικών κοινωνικών και στεγαστικών πολιτικών – <i>Ανταλλαγή απόψεων</i>

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες καθοδηγητικό σημείωμα της Προεδρίας για το ανωτέρω θέμα, ενόψει της ανταλλαγής απόψεων που θα πραγματοποιηθεί στο Συμβούλιο (EPSCO) την 1η Δεκεμβρίου 2025.

**Καθοδηγητικό σημείωμα για την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με το
Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2026: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και συνοχής
μέσω συνεκτικών κοινωνικών και στεγαστικών πολιτικών**

Πλαίσιο — Κοινωνική ένταξη και Ευρωπαϊκό Εξάμηνο

Η προσήλωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην κοινωνική δικαιοσύνη, την ισότητα και την ένταξη κατοχυρώνεται στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, ο οποίος χρησιμεύει ως πυξίδα για το θεματολόγιο κοινωνικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων θέτει τρεις πρωταρχικούς στόχους για το 2030, μεταξύ των οποίων μια μείωση των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού κατά τουλάχιστον 15 εκατομμύρια.

Ενώ έχει επιτευχθεί κάποια πρόοδος, απαιτούνται αυξημένες προσπάθειες για την επίτευξη του στόχου για το 2030. Το 2024, κατά μέσο όρο, το 21 % του πληθυσμού της ΕΕ εξακολουθούσε να αντιμετωπίζει κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, με σημαντικές διακυμάνσεις μεταξύ των κρατών μελών (που κυμαίνονταν από περίπου 15 % έως πάνω από 25 %). Αυτό αναδεικνύει την ανάγκη για περαιτέρω ανοδική σύγκλιση. Ορισμένες ομάδες, για παράδειγμα τα παιδιά, παραμένουν ιδιαίτερα ευάλωτες. Πολλοί Ευρωπαίοι εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην κάλυψη βασικών αναγκών, πράγμα που αντικατοπτρίζει ευρύτερες προκλήσεις στο πλαίσιο της κοινωνικής ένταξης: σε ολόκληρη την ΕΕ, το 8,5 % των ανθρώπων δεν έχει την οικονομική δυνατότητα για ένα κατάλληλο γεύμα κάθε δεύτερη ημέρα, το 9,2 % των ανθρώπων δεν μπορεί να θερμάνει επαρκώς το σπίτι του και το 9,4 % δεν έχει την οικονομική δυνατότητα σύνδεσης στο διαδίκτυο.

Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο παρέχει ένα βασικό αναλυτικό και πολιτικό πλαίσιο για τη στήριξη των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων των κρατών μελών με σκοπό την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Από την έναρξή του, το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο έχει καλύψει ευρύ φάσμα αλληλένδετων πολιτικών και ζητημάτων· η στήριξη των εθνικών μέτρων κοινωνικής ένταξης για την αποτελεσματική σύνδεση των πολιτικών απασχόλησης, κοινωνικής προστασίας και στέγασης θα είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων για το 2030 και την προώθηση ίσων ευκαιριών για όλους.

Η κοινωνική ένταξη βασίζεται στην προσέγγιση της ενεργητικής ένταξης τριών πυλώνων, η οποία συνδυάζει την πρόσβαση σε παροχές, την ενεργοποίηση της αγοράς εργασίας και την πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες.

Η διασφάλιση της πρόσβασης σε κοινωνικές και βασικές υπηρεσίες αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου και προϋπόθεση για μια δίκαιη, συμπεριληπτική και ανθεκτική κοινωνία. Στο πλαίσιο αυτό, η πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή, επαρκή, αξιοπρεπή, προσβάσιμη, ασφαλή και βιώσιμη στέγαση αποτελεί θεμελιώδη διάσταση της κοινωνικής ένταξης και σε αυτό έχει δώσει ιδιαίτερη έμφαση η δανική Προεδρία.

Στην ομιλία της για την κατάσταση της Ένωσης το 2025 η πρόεδρος κ. von der Leyen τόνισε ότι αυτό που αντιμετωπίζει η Ευρώπη «δεν είναι μόνο στεγαστική κρίση. Πρόκειται για κοινωνική κρίση». Στη συνέχεια, στις 23 Οκτωβρίου 2025 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συζήτησε τα προβλήματα στέγασης που αντιμετωπίζουν πολλοί πολίτες στην Ευρωπαϊκή Ένωση και κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει ένα φιλόδοξο και ολοκληρωμένο σχέδιο για οικονομικά προσιτή στέγαση.

Η Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας (ΕΚΠ) πραγματοποίησε θεματική συζήτηση στις 23 Σεπτεμβρίου 2025 σχετικά με την κοινωνική στέγαση, συγκεντρώνοντας τους προβληματισμούς των κρατών μελών σχετικά με τις προκλήσεις που σχετίζονται με την οικονομική προσιτότητα, την επάρκεια και την προσφορά. Η συζήτηση ανέδειξε τη σημασία των ισχυρών μοντέλων κοινωνικής στέγασης ως μέσου τόσο για την οικονομικά προσιτή στέγαση όσο και για την κοινωνική ένταξη. Ενώ υπάρχει μεγάλη ποικιλία μοντέλων κοινωνικής στέγασης στα κράτη μέλη (η οποία περιλαμβάνει άλλα μοντέλα στέγασης που εξυπηρετούν τον ίδιο στόχο), πολλά αντιμετωπίζουν προκλήσεις όπως η ανεπαρκής προσφορά, χρηματοδότηση ή ποιότητα στέγασης. Ωστόσο, η μεγάλη ποικιλία μοντέλων και λύσεων αποτελεί επίσης πλούτο καινοτομίας και αμοιβαίας έμπνευσης. Επιπλέον, η συζήτηση ανέδειξε την ισχυρή συσχέτιση μεταξύ κοινωνικών πολιτικών και στεγαστικών πολιτικών, ιδίως όσον αφορά την κοινωνική ένταξη και συνοχή, την αστεγία, καθώς και τη στέγαση και τη μακροχρόνια φροντίδα για τα άτομα με αναπηρία και τους ηλικιωμένους πολίτες.

Στο Συμβούλιο EPSCO της 17ης Οκτωβρίου 2025, εγκρίθηκαν **συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία**, στα οποία τονίζεται, μεταξύ άλλων προτεραιοτήτων, η ανάγκη να αυξηθεί η διαθεσιμότητα οικονομικά προσιτών, προσβάσιμων, συμπεριληπτικών, μη διαχωρισμένων και ασφαλών τόπων διαμονής σε κοινότητες.

Η **διάσκεψη υψηλού επιπέδου για την ανεξάρτητη διαβίωση** στην Κοπεγχάγη στις 6-7 Νοεμβρίου κατέδειξε περαιτέρω το μεγάλο ενδιαφέρον για το θέμα αυτό, τονίζοντας ότι τα άτομα με αναπηρία είναι συχνά πιο κοινωνικά αποκλεισμένα όταν πλήττονται από οικονομικά απρόσιτη στέγαση. Η συζήτηση ανέδειξε την ανάγκη λήψης μέτρων για την προώθηση της ανεξάρτητης διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία και την ενσωμάτωση των αρχών της προσβασιμότητας και του καθολικού σχεδιασμού στη στεγαστική πολιτική σε όλα τα επίπεδα.

Στις 17-18 Νοεμβρίου 2025, η δανική Προεδρία πραγματοποίησε **θεματικό σεμινάριο με θέμα «Προτεραιότητα στη στέγαση»**, καθώς και **συνεδρίαση της ευρωπαϊκής πλατφόρμας για την καταπολέμηση της αστεγίας** από κοινού με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το θέμα της εξασφάλισης οικονομικά προσιτής στέγασης για άτομα που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση και κοινωνικό αποκλεισμό βρέθηκε στο επίκεντρο των συζητήσεων για την καταπολέμηση της αστεγίας. Ιδίως στο πλαίσιο της εφαρμογής καθοδηγητικών πολιτικών για τη στέγαση, όπως η αρχή «προτεραιότητα στη στέγαση» στα κράτη μέλη, το ζήτημα της οικονομικά προσιτής και κατάλληλης στέγασης είναι ουσιαστικής σημασίας.

Την 1η Δεκεμβρίου, το Συμβούλιο EPSCO αναμένεται να εγκρίνει τα πρώτα **συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη στέγαση**. Στα συμπεράσματα εκφράζεται ικανοποίηση για την πρόθεση της Επιτροπής να παρουσιάσει ένα ευρωπαϊκό σχέδιο οικονομικά προσιτής στέγασης και τονίζεται ότι, ενώ η στέγαση παραμένει πρωτίστως εθνική αρμοδιότητα, υπάρχουν κοινές προκλήσεις, μέσα σε επίπεδο ΕΕ και ευκαιρίες για δράση συντονισμού. Στα συμπεράσματα καλείται επίσης η Επιτροπή να δώσει προτεραιότητα σε τέσσερις βασικούς τομείς: τη χρηματοδότηση, την κατασκευή και τη βιωσιμότητα, τον σχεδιασμό και την κοινωνική ένταξη, ιδίως την προώθηση συμπεριληπτικών και ποικιλόμορφων πόλεων και γειτονιών, με παράλληλη προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή στέγαση.

Το επικείμενο **ευρωπαϊκό σχέδιο οικονομικά προσιτής στέγασης** έχει τη δυνατότητα να καταστεί σημαντική πρωτοβουλία σε επίπεδο ΕΕ για την προώθηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, ιδίως της αρχής 19 σχετικά με τη στέγαση και την παροχή βοήθειας στους αστεγούς. Η διασφάλιση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή στέγαση δεν αφορά μόνο τη στέγαση, αλλά και την κοινωνική συμμετοχή, τη σταθερότητα και την αξιοπρέπεια.

Όπως ανακοίνωσε επίσης η πρόεδρος κ. von der Leyen, η **επικείμενη στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της φτώχειας** αναμένεται να υιοθετήσει μια ολιστική και ολοκληρωμένη προσέγγιση, αντιμετωπίζοντας προκλήσεις όπως η αστεγία, η πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες και η διαγενεακή μεταβίβαση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Αναμένεται επίσης να συμπεριλάβει πρόταση για ενισχυμένη ευρωπαϊκή εγγύηση για τα παιδιά, με βάση τις υφιστάμενες εθνικές προσπάθειες για την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης των παιδιών που έχουν ανάγκη.

Η συζήτηση προσανατολισμού σχετικά με τη μελλοντική στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της φτώχειας, η οποία πραγματοποιήθηκε υπό την πολωνική Προεδρία στο Συμβούλιο EPSCO τον Ιούνιο του 2025, κατέδειξε ισχυρή πολιτική στήριξη για την προώθηση αυτού του θεματολογίου στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, με πλήρη σεβασμό των εθνικών αρμοδιοτήτων.

Ρόλος της σύνθεσης EPSCO

Οι υπουργοί EPSCO διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Μολονότι διάφορα στοιχεία της στεγαστικής πολιτικής εμπίπτουν σε άλλες συνθέσεις του Συμβουλίου, πολλά στοιχεία του επικείμενου ευρωπαϊκού σχεδίου οικονομικά προσιτής στέγας αναμένεται να διασταυρωθούν με τους τομείς αρμοδιότητας των υπουργών EPSCO, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του.

Στο σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου, τα κράτη μέλη ζητούν το ευρωπαϊκό σχέδιο οικονομικά προσιτής στέγας να αξιοποιήσει και, κατά περίπτωση, να ενσωματώσει πρωτοβουλίες στις υφιστάμενες διαδικασίες, αποφεύγοντας παράλληλα τις περιττές αλληλεπικαλύψεις. Η ΕΚΠ καλείται να συμπεριλάβει τα ζητήματα στέγας στο πολιτικό της έργο, στο έργο ανταλλαγής γνώσεων και στο αναλυτικό της έργο στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, σύμφωνα με την εντολή της.

Τα τελευταία χρόνια, η στέγαση έχει αποκτήσει εξέχουσα θέση στις ανά χώρα εκθέσεις και συστάσεις του Εξαμήνου. Αυτό αντικατοπτρίζει την αυξανόμενη αναγνώριση ότι η οικονομικά προσιτή και κατάλληλη στέγαση δεν αποτελεί μόνο ζήτημα οικονομικής ή αστικής πολιτικής, αλλά και βασική συνιστώσα της κοινωνικής ένταξης και συνοχής.

Αυτή η ενσωμάτωση κοινωνικών και στεγαστικών πολιτικών καταδεικνύει μια σημαντική εξέλιξη στον συντονισμό των πολιτικών της ΕΕ προς μια συνεκτική, οριζόντια και ολοκληρωμένη προσέγγιση της κοινωνικής ένταξης και συνδέει τις πολιτικές για την απασχόληση, την κοινωνική προστασία, την εκπαίδευση και τη στέγαση.

Η διατήρηση του ισχυρού ρόλου των υπουργών EPSCO στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο παραμένει ουσιαστικής σημασίας. Ωστόσο, η πολυπλοκότητα και το συμπιεσμένο χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας θέτουν προκλήσεις, όπως επισημαίνεται στην κοινή επιστολή των προέδρων της EMCO και της ΕΚΠ. Αυτό δημιουργεί προκλήσεις για την αποτελεσματική συμβολή της σύνθεσης EPSCO και των προπαρασκευαστικών οργάνων της στη διαδικασία του Εξαμήνου, περιορίζοντας ή αποδυναμώνοντας τις συνεισφορές, τη γνώση και την πολιτική αντίληψη σχετικά με την κοινωνική ένταξη και τη συνοχή.

Ως εκ τούτου, μια ισχυρή κοινωνική διάσταση στο πλαίσιο του Εξαμήνου είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι κοινωνικοί στόχοι αντιμετωπίζονται επί ίσοις όροις με τις οικονομικές και δημοσιονομικές προτεραιότητες. Το Εξάμηνο θα πρέπει να συνεχίσει να χρησιμεύει ως πλατφόρμα μάθησης από ομοτίμους, τεκμηριωμένης χάραξης πολιτικής και συντονισμού των μεταρρυθμίσεων που στηρίζουν τη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Ερωτήματα προς συζήτηση

- Πώς μπορεί η σύνθεση EPSCO να συνεχίσει καλύτερα να προωθεί καλά συντονισμένες και συνεκτικές κοινωνικές πολιτικές, συμπεριλαμβανομένης της διάστασης της στεγαστικής πολιτικής, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου;
- Πώς μπορούν τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τη σύνδεση μεταξύ της κοινωνικής ένταξης και της οικονομικά προσιτής στέγασης με την ανάπτυξη πιο συνεκτικών, συντονισμένων και αμοιβαία υποστηρικτικών πολιτικών;